

PLANTESORTSNEMNDA

Møtebok nr. 99

Møtetid/sted: 21. mars 2013, kl 09:30 hos Norsk Gartnerforbund,
Schweigaardsgt 34 F, Oslo.

Til stede: Anders Heen (leder), Siri K. Steudel, Tor Lunnan, Sidsel Bøckman,
Einar Kiserud, Morten Lillemo, Jon Randby.

Pia Borg (sekretariat)

Forfall: Harald Volden, Unni Abrahamsen.

Oslo, 21. mars 2013

Anders Heen

Siri K. Steudel

Tor Lunnan

Sidsel Bøckman

Morten Lillemo

Einar Kiserud

Jon Randby

MØTEBOK

Sted/tid: Norsk Gartnerforbund, Schweigaardsgt 34 F, Oslo, 21.3.2013, kl. 09.30.

Lars Nesheim (Bioforsk), Petter Marum (Graminor), Anna Karina Schmidt (Graminor) og Elisabeth Ohm (Klagenemnda for industrielle rettar) var til stede på den åpne delen av møtet. Lars Nesheim presenterte resultatene fra verdiprøvingen. Tor Lunnan forlot møtet før avstemningen i sak 48/13, 49/13 og 50/13.

Elisabeth Ohm fortalte litt om Klagenemnda for industrielle rettar. Formålet med endringen er å effektivisere arbeidet som tidligere ble gjort av Patentstyrets annen avdeling. Klagenemnda vil bestå av ca. 20 personer. Det vil bli satt sammen utvalg for hver enkelt sak, med medlemmer avhengig av hvilket fagområde det er snakk om. Utvalgene består primært av tre personer. Ofte leder, ingeniør og jurist. Tidligere har Annen avdeling møttes 6-10 ganger i året, men de satser nå på hyppigere møter for å få sakene raskere igjennom. Antallet klagesaker ligger vanligvis på rundt 120 i året. I og med at Plantesorstnemnda normalt meddeler rettsbeskyttelse i de sakene som er til behandling, vil søkeren ikke ha behov for å klage. Klagesakene på vårt felt vil derfor typisk dreie seg om overføring, sortsnavn eller innsigelse. Det er opprettet en egen nettside, <http://www.kfir.no/>, som er i drift fra 2. april 2013.

- Sak 33/13 Godkjenning av innkalling og saksliste. Innkalling og saksliste ble godkjent. Sekretariatet ble bedt om å sende ut epost med møtedatoer når disse er bestemt.
- Sak 34/13 Møtebok nr. 98. Endringer ble lest opp og godkjent i møtet. Møteboka ble godkjent og signert.
- Sak 35/13 Referatsaker
- a) Mottatt bestått DUS-test for engsvingel Vestar (VåEs0306) – søknad om opptak på norsk offisiell sortsliste fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 863. Sorten ble godkjent 28.2.2013.
  - b) Mottatt bestått DUS-test for rødkløver Lasang (LØRK0397-4X) – søknad om opptak på norsk offisiell sortsliste fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 867. Sorten ble godkjent 31.1.2013.

Sak 36/13

Godkjenning av timotei, Gandalf (GnTi0505) for opptak på norsk offisiell sortsliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 979.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	979
GnTi 0505:	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god i hele landet.
Tidlighet:	Tidlig, omtrent som Grindstad.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høgt avlingsnivå, særlig i Nord-Norge. Noe under Grindstad på Østlandet og Vestlandet ellers på høgde med denne både i fjellbygdene og i Trøndelag.
Kvalitet:	Middels god.
Anbefaling:	<i>Anbefales ikke godkjent</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder. CPVO expert advice tilrår at navnet ikke godkjennes fordi det finnes en sort engelsk raigras med samme navn som er på nasjonal sortsliste i Storbritannia. Sorten var rettsbeskyttet i Nederland inntil 2006.

DUS-test

DUS-test kan bestilles fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at timoteisorten GnTi0505 ikke godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste.

Sak 37/13 Godkjenning av timotei, Guttorm (GnTi0503) for opptak på norsk offisiell sortliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 980.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	980
GnTi 0503:	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring og varighet i Sør-Norge inkludert fjellbygdene. På høgde med Noreng i Nord-Norge, men noe dårligere enn Vega.
Tidlighet:	Tidlig til middels tidlig. Kanskje noe senere enn Grindstad.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høg avling. Noe under Grindstad på Østlandet og Vestlandet. I Trøndelag og i fjellbygdene er den på høgde med Grindstad. I Nord-Norge har den avling omtrent som både Grindstad, Lidar og Noreng.
Kvalitet:	Middels god.
Anbefaling:	<i>Anbefales ikke godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 04.2.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

DUS-test kan bestilles fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at timoteisorten GnTi0503 ikke godkjennes for opptak på norsk offisiell sortliste.

Sak 38/13 Godkjenning av timotei, Varg (VåTi9904) for opptak på norsk offisiell sortsliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 981.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	981
VåTi 9904:	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring og varighet i hele landet.
Tidlighet:	Tidlig, omtrent som Grindstad.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høg avling. På høgde med Grindstad i hele landet.
Kvalitet:	Middels god.
Anbefaling:	<i>Anbefales godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder. CPVO expert advice viser til en søknad om godkjenning av engsvingelsorten VåEs9704, som ble trukket i 2008, med samme navneforslag. CPVO expert advice tilrår at navnet ikke godkjennes dersom VåEs9704 har vært tillatt markedsført.

DUS-test

DUS-test er bestilt fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at Varg timotei godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste forutsatt at DUS-test blir bestått og at sorten får nytt navn dersom navnet har vært benyttet i markedsføring tidligere.

Sak 39/13 Godkjenning av timotei, Linus (LøTi9821) for opptak på norsk offisiell sortsliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 982.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	982
LøTi 9821:	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	God til middels god overvintring og varighet. Noe svakere enn målesortene i Trøndelag.
Tidlighet:	Tidlig, omtrent som Grindstad.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høg avling første engår men avtar mye de to neste både i fjellbygdene, i Trøndelag og til dels i Nord-Norge. For øvrig noe under Grindstad både på Østlandet og på Vestlandet.
Kvalitet:	Middels, omtrent som Grindstad men kanskje noe bedre enn denne på tredjeslått.
Anbefaling:	<i>Anbefales ikke godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder. CPVO expert advice tilrår at navnet ikke godkjennes fordi det finnes en timoteisort med samme navn som var på nasjonal sortsliste i Sverige og på EUs felles sortsliste inntil 2004. Sorten er fremdeles på OECD-lista.

DUS-test

DUS-test kan bestilles fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at timoteisorten LøTi9821 ikke godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste.

Sak 40/13 Godkjenning av engsvingel, Gorm (GnEs0402) for opptak på norsk offisiell sortsliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 974.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	974
GnEs 0402:	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring og varighet på Østlandet, Vestlandet, Nord-Norge og i Trøndelag. Kanskje noe mindre varig i fjellbygdene.
Tidlighet:	Middels tidlig, kanskje noe tidligere enn Fure.
Sjukdom:	Middels sterk.
Avling:	Høg avling. Noe under de beste målesortene på Østlandet, i fjellbygdene og i Nord-Norge. På Vestlandet og i Trøndelag er den på høyde med referansesortene.
Kvalitet:	Middels god.
Anbefaling:	<i>Anbefales ikke godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder. CPVO expert advice viser til en søknad om godkjenning av hundegrassorten KvDg881, som ble trukket i 2008, med samme navneforslag. CPVO expert advice tilrår at navnet ikke godkjennes dersom KvDg881 har vært tillatt markedsført.

DUS-test

DUS-test kan bestilles fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at engsvingelsorten GnEs0402 ikke godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste.

Sak 41/13 Godkjenning av engsvingel, Gro (GnEs0501) for opptak på norsk offisiell sortsliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 975.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	975
GnEs 0501:	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring i hele landet.
Tidlighet:	Middels tidlig, omtrent som Fure.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høg avling i hele landet men gjør det best på Vestlandet og i Nord. I fjellbygdene har den høg førsteårs avling men avtar noe etter hvert.
Kvalitet:	Middels god.
Anbefaling:	<i>Anbefales godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

DUS-test er bestilt fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at Gro engsvingel godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste, forutsatt at DUS-test blir bestått.

Sak 42/13 Godkjenning av engsvingel, Vang (VåEs0444) for opptak på norsk offisiell sortliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 976.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	976
VåEs 0444:	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring og varighet i hele landet.
Tidlighet:	Middels tidlig, omtrent som Fure.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høg avling i hele landet unntatt i fjellbygdene der den er noe lågere enn målesortene.
Kvalitet:	Middels god i de to første slåttene, god kvalitet i tredjeslåt.
Anbefaling:	<i>Anbefales godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

DUS-test kan bestilles fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at Vang engsvingel godkjennes for opptak på norsk offisiell sortliste, forutsatt at DUS-test blir bestått.

Sak 43/13 Godkjenning av engsvingel, Vista (VåEs0448) for opptak på norsk offisiell sortliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 977.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	977
VåEs 0448	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring i hele landet.
Tidlighet:	Middels tidlig.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høg avling i hele landet, nivå med Fure de fleste steder.
Kvalitet:	Middels god i de to første slåttene, god kvalitet i tredjeslått.
Anbefaling:	<i>Anbefales ikke godkjent</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder. CPVO expert advice tilrår at navnet ikke godkjennes fordi det finnes en sort engelsk raigras med samme navn som var rettsbeskyttet i USA inntil 2006.

DUS-test

DUS-test kan bestilles fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at engsvingelsorten VåEs0448 ikke godkjennes for opptak på norsk offisiell sortliste.

Sak 44/13 Godkjenning av engsvingel, Vinge (VåEs0441) for opptak på norsk offisiell sortliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 993.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	993
VåEs 0441:	Norsk sort, representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring og varighet i det meste av landet. Kan kanskje være noe svakere i fjellbygdene og i nord.
Tidlighet:	Middels tidlig.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høg avling i hele landet men kommer dårligst ut i fjellbygdene. I Nord-Norge avtar avlinga en del tredje engår sammenlignet med de andre sortene.
Kvalitet:	Middels god kvalitet.
Anbefaling:	<i>Anbefales godkjent</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder. CPVO expert advice viser til en søknad om godkjenning av engsvingelsorten VåEs9501, som ble trukket i 2006, med samme navneforslag. CPVO expert advice tilrår at navnet ikke godkjennes dersom VåEs9501 har vært tillatt markedsført.

DUS-test

DUS-test kan bestilles fra Finland.

Vedtak

Det anbefales at Vinge engsvingel godkjennes for opptak på norsk offisiell sortliste, forutsatt at DUS-test blir bestått og at sorten får nytt navn dersom navnet har vært benyttet i markedsføring tidligere. Dissens: 6/1.

Sak 45/13 Godkjenning av raisvingel (Lp x Fp), Felicia (FuRs0028) for opptak på norsk offisiell sortsliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 978.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	978
FuRs 0028:	Norsk raisvingel (<i>Lolium perenne</i> x <i>Festuca pratensis</i>) representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring og varighet på Østlandet. På Vestlandet og i Trøndelag avtar dekkningen ganske mye etter første engåret. I Nord-Norge og i fjellbygdene har den middels god overvintring og varighet.
Tidlighet:	Middels tidlig, omtrent som Paulita.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Middels høgt. Stort sett under målesortene i hele landet.
Kvalitet:	God kvalitet.
Anbefaling:	<i>Anbefales ikke godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2009. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

Bestått DUS-test er mottatt fra Danmark.

Vedtak

Det anbefales at Felicia raisvingel ikke godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste.

Sak 46/13

Godkjenning av raisvingel (Lm x Fa), Fojtan (HZ11DK) for opptak på norsk offisiell sortliste – søknad fra DLF-Trifolium A/S, Danmark. Søknad nr. 991.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	991
Fojtan:	Raisvingelsort (<i>Lolium multiflorum</i> x <i>Festuca arundinacea</i>) representert ved DLF-Trifolium AS.
Overvintring og varighet:	God overvintring i hele landet unntatt i fjellbygdene der den klarer seg ganske dårlig.
Tidlighet:	Middels tidlig til sein. Noe seinere enn Hykor men tidligere enn Fabel.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Under de beste målesortene i hele landet.
Kvalitet:	Middels god.
Anbefaling:	<i>Anbefales ikke godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

Kopi av DUS-test kan bestilles fra Tsjekkia.

Vedtak

Det anbefales at Fojtan raisvingel ikke godkjennes for opptak på norsk offisiell sortliste.

Sak 47/13 Godkjenning av flerårig raigras, Malta (SLM 2472/92) for opptak på norsk offisiell sortliste – søknad fra Norddeutsche Pflanzenzucht, Tyskland, representert ved Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 935.

Bioforsk sin tilråding:

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

Søknadsnr:	935
Malta (4x):	Tetraploid sort fra Norddeutsche Pflanzenzucht i Tyskland.
Overvintring og varighet:	Meget god overvintring og varighet i hele landet.
Tidlighet:	Middels tidlig, omtrent som Napoleon.
Sjukdom:	Sterk.
Avling:	Høg avling i hele landet.
Kvalitet:	God kvalitet. Noe dårligere enn Barceltic på førsteslåtten men på høgde med denne i gjenvæksten.
Anbefaling:	<i>Anbefales godkjent.</i>

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2007. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

Kopi av DUS-test kan bestilles fra Tyskland.

Vedtak

Det anbefales at Malta raisvingel godkjennes for opptak på norsk offisiell sortliste, forutsatt at DUS-test er bestått.

Sak 48/13 Godkjenning av mellomlusern Lage (LøLu9821) for opptak på norsk offisiell sortliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 964.

Det er ikke gjennomført ordinær verdiprøving av mellomlusern. Etter avtale med tidligere sekretær i Plantesortsnemnda, Haakon Sønju, er sortsprøving av ni norske foredlingsliner av luserne sammenliknet med tre målestokksorter, Pondus (svensk), Peace (canadisk) og Live (norsk), i 14 feltforsøk. Foredlingslinjene er selekterte for god overvintringsevne på Løken i Valdres.

Forsøkene viser at Live bør erstattes av nye foredlingsliner som er meir hardføre og yterike. Live har gjort det bra i forhold til utenlandske sorter. Den canadiske sorten Peace hadde dårligere overvintring enn de norske linene og svakere gjenvekst enn Pondus. Den svenske sorten Pondus har størst gjenvekst og avlingspotensial av de prøvde sortene. I felta ved Oslofjorden gjorde Pondus det best av de prøvde sortene. I de andre områdene er sorten for lite hardfør. På grunnlag av forsøkene tilrår Lunnan at linja LøLu9821 blir tatt inn på sortlista. LøLu9821 utgjør sammen med LøLu8711 trolig det mest hardføre lusernematerialet for nordlige strøk som finnes i verden. Selv om de neppe vil få stort dyrkningsomfang vil de kunne være av stor verdi for dyrkere som vil bruke luserne der overvintringsforholdene er tøffe.

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2008. Innsigelser er ikke mottatt. Navnet er sjekket den 28.6.2012 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

Bestått DUS-test er mottatt fra Frankrike.

Vedtak

Det anbefales at av mellomlusernsorten Lage godkjennes for opptak på norsk offisiell sortliste.

Sak 49/13 Godkjenning av mellomlusern Lavo (LøLu8711) for opptak på norsk offisiell sortsliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 472.

Det er ikke gjennomført ordinær verdiprøving av mellomlusern. Etter avtale med tidligere sekretær i Plantesortsnemnda, Haakon Sønju, er sortsprøving av ni norske foredlingsliner av luserne sammenliknet med tre målestokksorter, Pondus (svensk), Peace (kanadisk) og Live (norsk), i 14 feltforsøk. Foredlingslinjene er selekterte for god overvintringsevne på Løken i Valdres.

Forsøkene viser at Live bør erstattes av nye foredlingsliner som er mer hardføre og yterike. Live har gjort det bra i forhold til utenlandske sorter. Den canadiske sorten Peace hadde dårligere overvintring enn de norske linene og svakere gjenvekst enn Pondus. Den svenske sorten Pondus har størst gjenvekst og avlingspotensial av de prøvde sortene. I felta ved Oslofjorden gjorde Pondus det best av de prøvde sortene. I de andre områdene er sorten for lite hardfør. På grunnlag av forsøkene tilrå Lunnan at linja LøLu8711 blir tatt inn på sortslista. LøLu8711 utgjør sammen med LøLu9821 trolig det mest hardføre lusernematerialet for nordlige strøk som finnes i verden. Selv om de neppe vil få stort dyrkningsomfang vil de kunne være av stor verdi for dyrkere som vil bruke luserne der overvintringsforholdene er tøffe.

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2013. Frist for å inngi innsigelser er 15.6.2013. Navnet er sjekket den 7.3.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

Bestått DUS-test er mottatt fra Frankrike.

Vedtak

Det anbefales at av mellomlusernsorten Lavo godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste forutsatt at det ikke er kommet innsigelser til navneforslaget innen fristens utløp.

Sak 50/13 Godkjenning av mellomlusern Lotte (LøLu9822) for opptak på norsk offisiell sortsliste – søknad fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 965.

Det er ikke gjennomført ordinær verdiprøving av mellomlusern. Etter avtale med tidligere sekretær i Plantesortsnemnda, Haakon Sønju, er sortsprøving av ni norske foredlingsliner av luserne sammenliknet med tre målestokksorter, Pondus (svensk), Peace (kanadisk) og Live (norsk), i 14 feltforsøk. Foredlingslinjene er selekterte for god overvintringsevne på Løken i Valdres.

Forsøkene viser at Live bør erstattes av nye foredlingsliner som er mer hardføre og yterike. Live har gjort det bra i forhold til utenlandske sorter. Den canadiske sorten Peace hadde dårligere overvintring enn de norske linene og svakere gjenvekst enn Pondus. Den svenske sorten Pondus har størst gjenvekst og avlingspotensial av de prøvde sortene. I felte ved Oslofjorden gjorde Pondus det best av de prøvde sortene. I de andre områdene er sorten for lite hardfør. På grunnlag av forsøkene tilrår Lunnan at linja LøLu9822 blir tatt inn på sortslista. I likhet med LøLu9823 kombinerer denne linja bra overvintringsevne med god gjenvekst og gir større avling og er mer hardføre enn målestokksorten Live.

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2013. Frist for å inngi innsigelser er 15.6.2013. Navnet er sjekket den 7.3.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

Bestått DUS-test er mottatt fra Frankrike.

Vedtak

Det anbefales at av mellomlusersorten Lotte godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste forutsatt at det ikke er kommet innsigelser til navneforslaget innen fristens utfløp.

Sak 51/13 Godkjenning av rødsvingel Linda (LøRc0021) – søknad om opptak på norsk offisiell sortsliste fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 622.

Rødsvingelsorten Linda er søkt godkjent som grøntanleggssort. Det er ikke lenger krav om verdiprøving av sorter til grøntanlegg.

Sortsnavn

Sortsnavnet ble kunngjort den 15.3.2003. Navnet er sjekket den 4.2.2013 i CPVOs Variety Finder uten merknader fra CPVO expert advice.

DUS-test

Bestått DUS-test er mottatt fra Tyskland.

Vedtak

Det anbefales at rødsvingelsorten Linda godkjennes for opptak på norsk offisiell sortsliste.

Sak 52/13 Godkjenning av raisvingel FuRs0463 – søknad om opptak på norsk offisiell sortliste fra Graminor AS, Ridabu. Søknad nr. 943.

Resultatene fra de offisielle forsøkene er sammenstilt av Bioforsk v/Lars Nesheim.

Resultater fra verdiprøvingen og anbefaling fra Bioforsk:

FuRs 0463:	Norsk raisvingel (engelsk flerårig raigras x engsvingel) representert ved Graminor AS.
Overvintring og varighet:	Ganske god overvintring i hele landet.
Tidlighet:	Ganske sein sammenlignet med alle referansesortene.
Sjukdom:	Sterk. Kanskje noe utsatt for bladsjukdommer på Vestlandet og til dels i Fjellbygdene.
Avling:	Meget høg avling i første engår i Fjellbygdene og i nord. Ellers middels høg på Østlandet, Vestlandet og i Trøndelag.
Kvalitet:	God kvalitet generelt og meget god på 2.slåtten mhp NDF- og sukkerinnhold samt førenhetskonsentrasjon.
Anbefaling:	<i>Anbefales ikke godkjent.</i>

Søknaden har tidligere vært oppe i nemnda i sak 47/12 og ble da utsatt i påvente av ytterligere dokumentasjon fra Graminor. Graminor leverte den 15.2.2013 ytterligere dokumentasjon med argumentasjon for hvorfor de mener at sorten bør godkjennes.

Graminor mener FuRs0463 burde ha vært testet mot en sort av flerårig raigras eller mot en raisvingelsort med samme foreldrebakgrunn som FuRs0463. Videre mener Graminor at kombinasjonen av lavt fiberinnhold og sen skyting gjør FuRs0463 svært interessant ved bruk i blandinger. Forsøk utført i et samarbeidsprosjekt mellom Bioforsk, Graminor og UMB viser at sorter av raisvingel for norske vekstforhold bør være tetraploide og av en kombinasjon mellom flerårig raigras og engsvingel for å oppnå en akseptabel overvintring og god avling. Forsøket viser også at raisvingelsorter med opphav i engsvingel har lav resistens mot snømugg, og at FuRs0463 har en mer varierende overvintringsevne enn Hykor og Felina, som har opphav i strandsvingel.

Sortsnavn

Det foreligger foreløpig ikke noe forslag til sortsnavn.

DUS-test

DUS-test bestilt fra Tsjekkia. DUS-test ventes ferdig november 2014

Vedtak

Det anbefales at raisvingelsorten FuRs0463 godkjennes for opptak på norsk offisiell sortliste, forutsatt at DUS-test blir bestått, og sorten får et navn i samsvar med bestemmelsene i forskrift om prøving og godkjenning av plantesorter § 2a, jf. matloven § 33.

Sak 53/13 Sluttbehandling av søknad fra Nils Klemm, Tyskland, representert ved G3 Ungplanter AS, Drammen om rettsbeskyttelse av julestjerne, NPCW10158. Søknad 1161.

Klemm, Nils, Tyskland, representert ved G3 Ungplanter AS, Drammen søker om rettsbeskyttelse av av julestjerne, NPCW10158. Søknad 1161. Første gangs behandling i sak 11/11.

Søknaden og navneforslaget ble kunngjort den 15.3.2011 og det har ikke kommet noen innsigelser innen fristens utløp.

Fra Danish Faculty of Agricultural Sciences, Danmark er det etter anmodning mottatt kopi av bestått DUS-test.

Vedtak

Sorten gis rettsbeskyttelse.

Sak 54/13 Eventuelt.

- a) Midler til verdiprøving: Anders startet en diskusjon om omfanget av verdiprøvingen. Få forsøk medfører at forsøksfeilen er stor og det blir vanskeligere å få signifikante forskjeller. Problemet er kanskje størst i engvekster, men det samme gjelder også for korn. For eksempel er det bare ett havrefelt i Trøndelag. Det er særlig Nord-Norge som blir skadelidende. Nemnda mener at antall felt i Nord-Norge bør dobles. Forskjellene mellom sorter må være svært store før man kan si at det er signifikante forskjeller (LSD-verdi på 10%!). Det er vanskelig for nemnda å kunne gi noen anbefalinger om hvilke sorter som bør godkjennes på bakgrunn av resultatene fra verdiprøvingen. Det ble besluttet at nemnda vil sende et brev om omfanget av verdiprøvingen til Mattilsynet, med kopi til LMD. I brevet må det pekes på konsekvensene av at midlene til verdiprøving over år er blitt kraftig redusert. Det er viktig å få fram hele bildet. Nemndas leder vil utforme brevet sammen med sekretariatet, men nemndas medlemmer vil ha brevet «til høring» før det sendes.
- b) Neste møte blir mandag 19. august kl 10.00. Møtet vil bli holdt på Ås og det vil bli befaring av DUS-feltet.